

Innkalling til møte i Utvalg for utdanning og internasjonalisering (UUI)

Tid: 13.03.2017, kl. 13:15-15:00

Sted: rom 435, HF-bygget

Til: Pär Sandin (undervisningsleder), Arild Linneberg, Rolf Beev, Øivin Andersen, Ivar Utne, Christine Hamm, Knut Ove Arntzen, Matti Wiik, Sigrun Åsebø, Else Berit Molde, Steven Michael Flett, Ida Ohr, Tiril Erdal, Aleksander Morland (sekretær).

Kopi: Siri Fredrikson, Johan Myking, Instituttutvalget, studieadministrasjonen.

Saksliste

UUI-sak 10/17: Godkjenning av innkalling og saksliste	2
UUI-sak 11/17: Orienteringssaker	2
O-sak 1: Referat fra forrige møte i UUI	2
O-sak 1: Kvalitetsmeldingen	3
Vedlegg: Meld. St. 16: Kultur for kvalitet i høyere utdanning (eget dokument).....	3
O-sak 2: HF2018	3
Diskusjonssaker	3
UUI-sak 12/17: Retningslinjer og mandat for programstyrer	3
Vedlegg 1: Rammer for sammensetning og mandat for programstyrer ved HF	4
Vedlegg 2: Retningslinjer for sammensetning og mandat	6
UUI-sak 13/17: Studiebarometeret for 2016 og oppfølging	9
Vedlegg: Studiebarometeret 2016 for HF/UIB (eget dokument)	9
UUI-sak 14/17: Sensorveiledninger	9
Vedlegg: Alminnelige retningslinjer for sensorveiledning ved Universitetet i Bergen	9
UUI-sak 15/17: Eventuelt	10

UUI-sak 10/17: Godkjenning av innkalling og saksliste

UUI-sak 11/17: Orienteringssaker

O-sak 1: Referat fra forrige møte i UUI

Referat fra møte i Utvalg for utdanning og internasjonalisering (UUI), inkludert sirkulasjonsvedtak

Tid: 30.01.2017, kl. 13:15-15:00

Sted: rom 435, HF-bygget

Til: Pär Sandin (undervisningsleder), Arild Linneberg, Rolf Beev, Øivin Andersen, Ivar Utne, Knut Ove Arntzen, Matti Wiik, Siri Lexau, Else Berit Molde, Steven Michael Flett (studentrepresentant), Aleksander Morland (sekretær). Forfall: Christine Hamm, Arild Linneberg

Kopi: Siri Fredrikson, Johan Myking, Instituttutvalget, studieadministrasjonen.

UUI-sak 1/17: Godkjenning av innkalling og saksliste

Ingen merknader

UUI-sak 2/17: Orienteringssaker

O-sak 1: Referat fra forrige møte i UUI. Til sak 42/16 om manglende utstyr i undervisningsrom – pekestokk var en av de manglene som ble nevnt i møtet, og bør tas med i referatet. Referatet oppdateres.

O-sak 2: Nytt system for timeplanlegging. Det skal være mulig å ta hensyn til ulike behov, som for eksempel undervisnings uten praksis, kollisjoner mellom forelesninger, fravær etc. Videre skal det bli instituttet og ikke fakultetet som gjør justeringer av timeplanleggingen. Rolf Beev melder om at en del justeringer ikke lar seg gjøre i det nye systemet, ut fra erfaringer med testing. Det oppleves som komplisert og kronglete. Brukerveiledninger kan ses hos UiO.

O-sak 3: Revisjon og oppretting av nye studieprogram. Kort orientering om den kommende revisjonen av studieprogram og emner, og hvordan dette arbeidet ses i sammenheng med det pågående arbeidet med HF2018. Det ble kommentert at arbeidet med dette vil være omfattende, men at det ikke er lagt opp til mulighet for å dekke inn arbeidstiden i fagmiljøene.

VEDTAKSSAKER:

UUI-sak 3/17: Emneplanendringer BAHF-KUN

Fagkoordinator ga en kort begrunnelse for den foreslåtte endringen. Det ble kommentert at punktet «mål og innhold», nærmere bestemt formuleringen om geografisk avgrensning, bør omformuleres. UUI vedtar den foreslåtte studieplanendringen.

DISKUSJONSSAKER:

UUI-sak 4/17: Meldinger for 2016

Kommentarene fra UUI tas med i det videre arbeidet med utdanningsmeldingen.

UUI-sak 5/17: Behandling av programsensorrappporter i UUI

UUI hadde ingen umiddelbare kommentarer til forslag om at programsensorrapportene legges frem for utvalget til orientering. Det ble minnet om at utdanningsmeldinger, emne- og programevalueringer er åpent tilgjengelige i Kvalitetsbasen.

UUI-sak 6/17: Eventuelt

- Grunnet forsinket arbeid med studieplaner vil det komme to studieplansaker til vedtak på sirkulasjon. Det samme gjelder utdanningsmeldingen for LLE.
- Studieleder minner om manglende studentrepresentanter, både i UUI og i programstyrer. Instituttutvalget jobber for å få nye representanter inn, men det henstilles også til faglærere å invitere nye aktuelle kandidater.

SIRKULASJONSVEDTAK

UUI-sak 7/17: Studieplanendringer MAHF-KUN

UUI vedtar den foreslåtte studieplanendringen (vedtatt på sirkulasjon 14. februar).

UUI-sak 8/17: Emneplanendringer Fjernord

UUI vedtar den foreslåtte emneplanendringen (vedtatt på sirkulasjon 14. februar).

UUI-sak 9/17: Utdanningsmelding fra LLE for 2016

UUI vedtar forslag til utdanningsmelding for fra LLE 2016 (vedtatt på sirkulasjon 17. februar).

Pär Sandin
undervisningsleder

Aleksander Morland
studieleder

O-sak 1: Kvalitetsmeldingen

Stortingsmeldingen Kultur for kvalitet i høyere utdanning ble publisert 27. januar 2017. Kort orientering.

Vedlegg: Meld. St. 16: Kultur for kvalitet i høyere utdanning (eget dokument)

O-sak 2: HF2018

Orientering om status og pågående arbeid frem mot første frist 31. mars.

Diskusjonssaker

UUI-sak 12/17: Retningslinjer og mandat for programstyrer

Fakultetet har foreslått endrede retningslinjer og mandat for programstyrene ved HF. Forslaget ble vedtatt i Studiestyret 9. mars.

Vedlegg 1: Rammer for sammensetning og mandat for programstyrer ved HF

Vedlegg 2: Retningslinjer for sammensetning og mandat

Vedlegg 1: Rammer for sammensetning og mandat for programstyrer ved HF
Institutt for fremmedspråk

Senter for kvinne- og kjønnsforskning

Institutt for filosofi og førstesemesterstudier

Institutt for arkeologi, historie, kultur- og religionsvitenskap

Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studier

Referanse

Dato

2017/2479-RAL

11.02.2017

Rammer for sammensetning og mandat for programstyrer ved HF

Vi oversender med dette forslag til retningslinjer for sammensetning og mandat for programstyrene ved HF, i kjølvannet av vedtak om oppretting av tverrfaglige studieprogram i 2018.

Forslag til retningslinjer for sammensetning for programstyrene er bygget på bestemmelser i regelsamling og myndighetskart ved UiB. Forslaget til mandat er basert på gjeldende mandat for programstyrer ved HF, jfr. sak 2012/2729, men tilpasset den nye situasjonen med tverrfaglige program. Gjeldende mandat for programstyrer ved HF ligger på fakultetets nettsider, nederst på denne siden: <http://www.uib.no/hf/21521/kvalitetssikring-av-utdanninga>

[Handbok for kvalitetssikring ved UiB](#) gir rammer for ansvarsområder for programstyrer ved UiB (kap. 3). Programstyrets rolle er også omtalt i kap. 16.1 om oppretting av nye studieprogram.

Overgangen mellom disiplinbaserte og nye, tverrfaglige program

I overgangsperioden frem til 1. august 2018 anbefaler fakultetet at disiplinfagenes representant(er) i de nye, tverrfaglige programstyrene også sitter i programstyret for de eksisterende programmene, særlig siden emneporteføljen og det faglige innholdet i eksisterende og kommende program i all hovedsak er overlappende.

Når de nye programmene er opprettet og iverksettes fra høsten 2018 er det naturlig å avvikle programstyrene for de disiplinbaserte programmene som går inn i tverrfaglige program. De disiplinbaserte programmene vil ta opp et siste kull studenter høsten 2017 og disse pluss foregående kull som ikke er ferdige må enten overføres til de nye programmene eller fullføre på de disiplinbaserte programmene. Fakultet og institutt vil sammen måtte avklare hvilke overgangsordninger som er mulig og hensiktsmessig for det enkelte program. Dette kan gjøres endelig når studieplanene for de nye programmene er ferdigstilte. Vi anbefaler likevel dialog mellom institutt og fakultet underveis i arbeidet med studieplanene på dette punktet, slik at vi kan planlegge overgangsperiodene best mulig og avklare formelle rammer for ulike løsninger underveis.

Fakultetet vil anbefale at fagkoordinator er (en av) disiplinfagenes representant(er) i tverrfaglige programstyrer, for å sikre kontinuiteten mellom det enkelte fagmiljøets drift og daglige planlegging og programstyrets mer overordnede arbeid.

Tilbakemelding fra instituttene

Vi ber om en kortfattet, rask tilbakemelding fra instituttene dersom dere har innspill til retningslinjene for sammensetning og mandat for programstyrene.

Frist for tilbakemelding: torsdag 23. februar. Nye regler for sammensetning og mandat for programstyrene kan iverksettes av fakultetet ved behandling i Studiestyret 9. mars. (Endringene i mandat og sammensetning av programstyrene ved HF er av justerende karakter. Det er derfor tilstrekkelig at fakultetsstyret orienteres om endringene.)

Programstyrenes rolle når det gjelder vedtak av studie- og emneplaner

Ansvar for behandling av studiesaker på instituttnivået, inkl. studie- og emnebeskrivelser, er iflg. UiBs regelsamling lagt til instituttrådene (IR). Praksis ved HF er stort sett at IR har delegert behandling av studiesaker, og da også studie- og emnebeskrivelser, til Utvalg for undervisning og internasjonalisering (UUI). Formelt har programstyrene i dag derfor en rådgivende behandling av studie- og emneplansaker overfor UUI. Også i den nye strukturen vil programstyrenes rolle formelt være rådgivende. Fakultetet vil imidlertid foreslå en studieplanprosess der programstyrene får delegert ansvar for studieplansaker fra IR og UUI slik at det er programstyrene som normalt står for utvalgsbehandlingen av studieplansaker på instituttnivået.

Etter presisering av *Forskrift for opptak, studier, vurdering og grader ved Universitetet i Bergen* i 2015 er det slik at instituttnivået ikke lenger kan gjøre endelige vedtak i studie- og emneplaner. Det er først når fakultetet har gjort vedtak i et av sine organ, at endringer i studie- og emneplaner blir gjort gjeldende.

Ved HF er vedtaksmyndighet i studie- og emneplaner delegert fra Fakultetsstyret til Studiestyret. Prodekan kan også vedta studie- og emneplaner på delegert fullmakt fra Studiestyret, og dette er hovedmodellen i saker som ikke har prinsipiell karakter eller som ikke representerer en vesentlig omlegging av gjeldende studietilbud.

Fagmiljøene som inngår i tverrfaglige program mister altså ikke en myndighet over studieplaner som de har i disiplinbaserte program, da programstyrene uansett programstruktur formelt har en rådgivende rolle. Vårt forslag innebærer at programstyrene får delegert mer myndighet enn de tidligere har hatt, selv om vedtak i programstyret fremdeles er å regne som anbefalinger overfor neste nivå i myndighetskartet ved UiB.

Utvikling av emneplaner, undervisning- vurderingsformer

Det enkelte fagmiljø i tverrfaglige program vil som før være det naturlige forumet for arbeid med og utvikling av emneplaner og faginnhold, undervisnings- og vurderingsformer, selv om den første, formelle utvalgsbehandlingen vil skje i programstyret. Om fagnivået ikke er et formelt utvalgs-/styrenivå, vil det fortsatt være de fagansatte på det enkelte fag som har et klart ansvar for kvaliteten og innholdet i emner og studieløp som det aktuelle fagmiljøet eier og tilbyr.

UH-loven sier følgende om faglig frihet og ansvar: § 1-5. *Faglig frihet og ansvar:*

(4) Den som gir undervisning ved institusjon under denne lov har et selvstendig faglig ansvar for innhold og opplegg av denne innenfor de rammer som institusjonen fastsetter eller som følger av lov eller i medhold av lov.

Vi kan også vise til kapittel 8 i dokumentet *Kvalitetsområder for studieprogram*:

<http://www.nokut.no/no/fakta/nokuts-publikasjoner/veiledninger/hoyere-utdanning/kvalitetsomrader-for-studieprogram/> :

Ledelse og design av studieprogram er en arena der programledelse, fagansatte, studenter, støttetjenester, arbeidslivet, fag- og yrkesorganisasjoner, og samfunnet for øvrig kan diskutere fag og faglig utvikling.

Disiplinfagenes representanter i tverrfaglige programstyres har også et ansvar for å representere sitt fagmiljøes syn i programstyret for programmet, og å ha dialog med sine fagfeller om arbeidet i programstyret.

Studentrepresentasjon

Studentrepresentanter vil bli representert i programstyres i tverrfaglige program på samme måte som i dagens programstyres, UUI og IR, og representerer de øvrige studentene.. Vi forutsetter at også studentrepresentanter i tverrfaglige programstyres utøver sin representasjonsrolle i den forståelse at de skal ha dialog med øvrige studenter omkring sakene og slik representere studentenes syn i en bredere forstand.

Vennlig hilsen

Claus Huitfeldt
prodekan for utdanning

Ranveig Lote
studiesjef

Vedlegg 2: Retningslinjer for sammensetning og mandat

Programstyrene ved HF

Retningslinjer for sammensetning og mandat.

Revidert februar 2017.

Sammensetning og oppnevning

1. Hvert program (også programmer med flere studieretninger) skal underlegges et programstyre, jfr. Handbok for kvalitetssikring av universitetsstudia: <http://link.uib.no/1xyz0>
2. Programmer som har samme eller tilnærmet samme spesialisering(er) eller studieretninger vil normalt ha felles programstyre. Typisk gjelder dette programstyres for årsstudier, bachelorprogram og masterprogram med samme faglige spesialisering(er) eller studieretninger.

3. Et programstyre skal ha minst én vitenskapelig ansatt fra hvert av de fagene som inngår som spesialisering eller studieretning i programmet.
4. Dersom programmet inneholder fellesemne som eies av annet fagmiljø, skal det oppnevnes en observatør for dette fagmiljøet.
5. Minst 20% av medlemmene i programstyret skal være studenter.
6. Programstyret kan også ha eksterne medlem fra f.eks. nærings- eller kulturliv, offentlig forvaltning eller andre læresteder.
7. Programstyret skal ha minst tre og maksimalt ti medlemmer.
8. Programstyrets leder og eventuelle eksterne medlemmer oppnevnes av instituttet som har administrativt ansvar for programmet.
9. Saker som behandles i programstyret vedtas på vanlig måte ved konsensus eller ved avstemning, der programstyreleders stemme ved stemmelikhet teller dobbelt.
10. Instituttet som har administrativt ansvar for programmet stiller sekretær til rådighet.

Mandat for programstyra ved Det humanistiske fakultet

Mandatet for programstyra er definert innan følgjande tre område:

- ✓ **Utvikling**
- ✓ **Leiing**
- ✓ **Kvalitetssikring**

Utvikling:

Programstyret skal

- utvikle og revidere studieplanen for programmet i samsvar med krava i UiB sin studieforskrift og fakultetet sine utfyllande reglar til desse.
- avgjere kva emne som skal inngå i programmet og kva omfang (studiepoeng) emna skal ha i samarbeid med fagmiljøa som eig emna.
- utvikle og revidere alle emne som ligg til spesialiseringsfaga eller studieretningane i programmet.
- ta initiativ til utvekslingsavtalar og leggje til rette for studentmobilitet på programmet
- syte for godkjenning av studieplan på instituttnivå og oversending til fakultetet innan gjeldande fristar og retningslinjer.

Leiing:

Programstyret skal

- syte for god informasjonsflyt til fagmiljø, institutt og studentar
- i tverrfaglege program, samarbeide med spesialiseringsfaga på ein slik måte at desse blir høyrde i saker som gjeld utforming av emneporteføljen i faget.
- ha jamlege møte som oppfølging av det ansvaret det har for programmet og føre protokoll frå møta
- ha ansvar for eit godt læringsmiljø for studentane i programmet
- greie ut ressursmessige konsekvensar ved behandling av studieplansaker. Instituttet må godkjenne den ressursmessige sidan av studieplanen før oversending til endelig vedtak ved fakultetet.

Evaluering:

Programstyret skal

- syte for evaluering av programmet i samsvar med *Handbok for kvalitetssikring av universitetsstudia*
- foreslå oppnemning av programsensor for fakultetet

- inngå kontrakt med programsensor (i samarbeid med instituttet) der oppgåvene og honorar til sensor er fastlagde
- syte for at retningslinjer for programsensor ved UiB blir følgd opp i samarbeid med programsensor, jf. Appendix s. 16 i *Handbok for kvalitetssikring av universitetsstudia* <http://link.uib.no/?5FfsG>
- følgje opp programsensorrapport i fagmiljøet og på instituttet, og i samband med utdanningsmelding kvart år

-revidert februar 2017

UUI-sak 13/17: Studiebarometeret for 2016 og oppfølging

Presentasjon av resultatene fra 2016 for HF og LLE og diskusjon om oppfølging.

Studiebarometeret er en nasjonal undersøkelse av studentenes oppfatning av kvalitet i studieprogrammene ved norske universiteter og høyskoler som gjennomføres av NOKUT hvert år. Resultater fra undersøkelsen brukes for å måle lærestedene på studiekvalitet. Få av studieprogrammene ved LLE hadde nok respondenter til å gi resultater på studieprogramnivå.

Vedlegg: Studiebarometeret 2016 for HF/UIB (eget dokument)

UUI-sak 14/17: Sensorveiledninger

Fra og med studieåret 2016/2017 er det krav om sensorveiledninger for all vurdering.

Vedlegg: Almennelige retningslinjer for sensorveiledning ved Universitetet i Bergen Vedtatt av Utdanningsutvalget i møte 13.11.2015. I kraft fra studieåret 2016/2017.

1. Utdanningsutvalgets vedtak.

- Det skal utarbeides sensorveiledninger for all vurdering, jf. kapittel 6 i grads- og studieforskriften, jf. også §7.3.1 (5).
- Sensorveiledninger skal bidra til å sikre at institusjonens plikt til faglig forsvarlig og upartisk prøving, samt til å sikre det faglige nivået ved studiet, jf. universitets- og høyskolelovens § 3-9 (1), blir oppfylt. De skal i størst mulig grad utformes slik at de støtter opp om andre kvalitetssikringstiltak (nivåkontroll e.a.).
- Sensorveiledninger kan utformes for hver eksamen/vurdering, eller på andre måter. Fakultetet velger hvilken form for sensorveiledninger som skal brukes, og gir utfyllende retningslinjer.

2. anbefalte retningslinjer for sensorveiledning til bruk for den enkelte eksamensoppgave

Av hensyn til god og grundig sensurering, og med tanke på sensorer som ikke selv har undervist i emnene, samt sikring av konsistent sensur ved eventuell klage, er det viktig å utarbeide gode sensorveiledninger til eksamensoppgavene. Sensorveiledning utarbeides av emneansvarlig(e).

Følgende punkter bør være med for skole- og hjemmeeksamener med oppgitte spørsmål:

- læringsutbytte
- pensum
- undervisning
- forventninger til besvarelser

Nærmere veiledning:

- Ta med læringsutbyttet for emnet. Det er dette studentene skal vurderes i forhold til. Punktene for læringsutbytte står i emnebeskrivelsen som finnes online:
[Sett inn relevante lenker] (sic)
- Oppgi relevante pensumdelar for hvert av eksamensspørsmålene (mest relevante artikler, bøker, osv.).
- For hvert eksamensspørsmål: Forklar gjerne hva som har vært vektlagt i undervisningen, hvordan tema er behandlet på forelesninger, om det er tatt opp i seminarer, obligatoriske eller andre oppgaver, o.l.
- For hvert eksamensspørsmål: minstekrav, gjennomsnittlig besvarelse, god besvarelse. Det bør beskrives hva som kan forventes av en gjennomsnittlig besvarelse, men også hva gode besvarelser kan tenkes å legge vekt på. Altså punkter som differensierer besvarelsene.

Sensorveiledninger skal etter UiBs grads- og studieforskrift være tilgjengelig for studentene (og andre) etter at sensur har falt.

Andre vedlegg

Sensorveiledninger skal følges av (studieadministrasjonen sørger for dette):

- Oppgavesett
- Emnebeskrivelse
- Studiehefte (med pensumliste) og seminarhefte (der det finnes)
- Forklaring av karakterskala, nasjonalt fagråds generelle beskrivelser/krav

UUI-sak 15/17: Eventuelt

Ingen saker.